

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2023-2024

Anul de studiu II / Semestrul I

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	Istorie, Litere și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Istorie, Arheologie și Muzeologie
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Studii universitare de masterat (ciclul II)
1.6. Programul de studii/calificarea*	Cercetarea, conservarea și valorificarea patrimoniului istoric / Cod calificare: istoric (COR 263302), istoriograf (COR 263303), asistent de cercetare în istorie (COR 263308).

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Arheologia habitatului	2.2. Cod disciplină	MCC 2103
2.3. Titularul activității de curs	Conf. univ. dr. Cristian Ioan Popa		
2.4. Titularul activității de seminar / laborator	Conf. univ. dr. Cristian Ioan Popa		
2.5. Anul de studiu	II	2.6. Semestrul	I
2.7. Tipul de evaluare (E/C/NP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					31
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					35
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					34
Tutoriat					6
Examinări					2
Alte activități					

3.7 Total ore studiu individual	108
3.8 Total ore din planul de învățământ	42
3.9 Total ore pe semestru	150
3.10 Numărul de credite**	6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Cursul din ciclul II (masterat) <i>Arheologia de salvare și soluții de conservare in situ</i>
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Este necesară aparatură informatică, ce include videoproiector În măsura posibilităților, o parte dintre activități se vor desfășura pe teren (șantier arheologic în derulare).
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Este necesară aparatură informatică, ce include videoproiector În măsura posibilităților, o parte dintre activități se vor desfășura pe teren (șantier arheologic în derulare).

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Cunoașterea și utilizarea resurselor specifice specializării și domeniilor conexe; dezvoltarea unei gândiri critice asupra lor. Stăpânirea limbajului de specialitate și capacitatea de a comunica audienței de specialiști și nespecialiști rezultatele proiectelor, motivația deciziilor, concluziile evaluărilor, direcțiile acțiunilor viitoare.
Competențe transversale	Soluționarea unor situații-problemă, din domeniul științelor umaniste, de o complexitate avansată.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul încearcă să aducă în atenție principalele metode și tendințe actuale în cercetarea habitatului, cu privire specială la preistorie. Un loc important

	este alocat discutării arheologiei peisajului (Landscape archaeology) și modelelor de investigație propuse.
7.2 Obiectivele specifice	Formarea unor deprinderi de analiză și interpretare a datelor arheologice, istorice și antropologice.

8. Conținuturi*

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Curs introductiv. Definierea habitatului	Expunere, Power Point, interogări, conversație	2
2. Elementele habitatului	Expunere, Power Point, interogări, conversație	2
3. Sisteme defensive	Expunere, Power Point, interogări, conversație	2
4. Aria de cuprindere a locuirilor și strategiile de subsistență (I). Modele teoretice	Expunere, Power Point, interogări, conversație	2
5. Arheologia peisajului. Modele teoretice	Expunere, Power Point, interogări, conversație	2
6. Arheologia peisajului. Studiu de caz: locuiri permanente (I)	Expunere, Power Point, interogări, conversație	2
7. Protourbanismul în preistorie	Expunere, Power Point, interogări, conversație	2

Bibliografie

- Artursson, Magnus și colaboratorii, "Settlement Structure and Organisation", în Timothy Earle, Kristian Kristiansen (ed.), *Organizing Bronze Age Societies: the Mediterranean, Central Europe, and Scandinavia compared*, Cambridge, 2010, p. 87-121.
- Aston, Michael, *Interpreting the Landscape. Landscape Archaeology and Local History*, London – New-York, 2002.
- Becker, Cornelia, "Domesticated and wild animals as evidenced in the Eneolithic-Bronze Age cultures Coțofeni and Monteoru, Romania", în *The Holocene History of European Vertebrate Fauna. Modern Aspects of Research*, Archäologie in Eurasien, 6, 1999, p. 91-105.
- Bonte, Pierre, Michel Izard (coord.), *Dicționar de etnologie și antropologie*, București, 1999.
- Boroffka, Nikolaus, „Siedlungsmuster im bronzezeitlichen Siebenburgen – Am Beispiel des Gebiets um Aiud, jud. Alba”, în Barbara Horejs, Reinhard Jung, Elke Kaiser, Biba Teržan (ed.), *Interpretationsraum Bronzezeit Bernhard Hänsel von seinen Schülern gewidmet*, UPA, 121, Bonn, 2005, p. 125-142.
- Boșcaiu, Nicolae, „Paleoflora și evoluția climei în Holocen”, în *Istoria Românilor*, vol. I, București, 2001, p. 31-35.
- Cărciumaru, Marin, *Paleoetnobotanica. Studii în preistoria și protoistoria României (istoria agriculturii din România)*, Iași, 1996.
- Ciugudean, Horia, *Eneoliticul final în Transilvania și Banat: cultura Coțofeni*, Bibliotheca Historica et Archaeologica Banatica, Timișoara, 2000.
- Duce, Benjamin, Peter C. Kroefges, "From Points to Areas: Constructing Territories from Archaeological Site Patterns Using an Enhanced Xtent Model", în A. Posluschny, K. Lambers, I. Herzog (ed.), *Layers of Perception. Proceedings of the 35th International Conference on Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology (CAA), Berlin, April 2–6, 2007. Koll. Vor- u. Frühgesch.*, 10, Bonn, 2008, p. 245-251.
- Earle, Timothy, Michael J. Kolb, "Regional Settlement Patterns", în Timothy Earle, Kristian Kristiansen (ed.), *Organizing Bronze Age Societies: the Mediterranean, Central Europe, and Scandinavia compared*, Cambridge, 2010, p. 57-86.
- Earle, Timothy, Kristian Kristiansen, "Introduction: Theory and Practice in the Late Prehistory of Europe", în Timothy Earle, Kristian Kristiansen (ed.), *Organizing Bronze Age Societies: the Mediterranean, Central Europe, and Scandinavia compared*, Cambridge, 2010, p. 1-33.
- Earle, Timothy, Kristian Kristiansen, "Organising Bronze Age Societies: Concluding Thoughts", în Timothy Earle, Kristian Kristiansen (ed.), *Organizing Bronze Age Societies: the Mediterranean, Central Europe, and Scandinavia compared*, Cambridge, 2010, p. 218-256.
- Fazecaș, Gruia, „Considerații privind metoda de determinare a ariei de cuprindere a unei așezări”, în *Crisia*, XXX (2000), p. 447-455.
- Flannery, Kent V., "The Village and Its Catchment Area. Introduction", în Kent V. Flannery (ed.), *The Early Mesoamerican Village*, updated edition, Left Coast Press, 2009, p. 91-94.
- Fleming, Andrew, „Post-procesual Landscape Archaeology: a Critique”, în *Cambridge Archaeological Journal*, 16, 3 (2006), p. 267-280.
- Gogâltan, Florin, „Tell-uri în Orientul Apropiat și Bazinul Carpatic. O scurtă privire comparativă asupra habitatului preistoric (II)”, în *Acta Terrae Septemcastrensis*, IV (2005), p. 79-129.
- Gogâltan, Florin, „Funcția economică și socială a tell-urilor epocii bronzului din Bazinul Carpatic. II. Tell-urile și procesul de urbanizare”, în *Crisia*, XLI (2011), p. 9-34.
- Greenfield, Haskel J., "A reconsideration of the Secondary Products Revolution in south-eastern Europe: on the origins and use of domestic animals for milk, wool, and traction in the central Balkans", în J. Mulville and A. K. Outram (ed.), *The zooarchaeology of fats, oils, milk and dairying. Conference on the International Council of Archaeozoology (9th: 2002: Durham, UK)*, Oxbow, 2005, p. 14-31.
- Greenfield, Haskel J., "The Secondary Products Revolution: the past, the present and the future", în *World Archaeology*, 42, 1 (2010), p. 29-54.
- Mehrer, Mark W., Konnie L. Wescott (ed.), *GIS and Archaeological Site Location Modeling*, Taylor & Francis, 2006.
- Popa, Cristian Ioan, *Contribuții la preistoria Văii Sebeșului (I). Locuirile Coțofeni din zona deluroasă*, Bibliotheca Musei Sabesiensis, III, Alba Iulia, Ed. Mega-Ed. Altip, 2012.
- Roberts, Brian K., "Landscape Archaeology", în J. M. Wagstaff (ed.), *Landscape and Culture. Geographical and Archaeological Perspectives*, Oxford, 1987, p. 77-95.
- Rossignol, Jacqueline, "Concepts, Methods, and Theory Building. A Landscape Approach", în Jacqueline Rossignol, LuAnn Wandsnider (ed.), *Space, Time, and Archaeological Landscapes*, Interdisciplinary Contributions to Archaeology, New York –

London, 1992, p. 3-15.

- Sherratt, Andrew, *Plough and pastoralism: aspects of the secondary products revolution*, în I. Hodder, G. Isaac, N. Hammond (ed.), *Pattern of the past. Studies in honour of David Clarke*, Cambridge, 1981, p. 261-305.
- Sherratt, Andrew, "The Secondary Exploitation of Animals in the Old World", în *World Archaeology*, 15, 1 (1983), p. 90-104.

Sherratt, Andrew, *Economy and Society in Prehistoric Europe. Changing Perspectives*, Edinburgh, 1997.

- Vita-Finzi, Claudio, Erig Higgs, "Prehistoric economy in the Mount Carmel area of Palestine: site catchment analysis", în *ProceedingsPS*, 36 (1970), p. 1-37.

8.2. Seminar-laborator		
1. Arhitectura tradițională ca punct de plecare în înțelegerea arhitecturii preistorice.	Expunere, Power Point, interogări, conversație	4
2. Arhitectura elitelor	Expunere, Power Point, interogări, conversație	4
3. Limite și perspective ale cercetării arheologice în arheologia habitatului	Expunere, Power Point, interogări, conversație	4
4. Arheologia habitatului și aplicațiile GIS	Expunere, Power Point, interogări, conversație	4
5. Fotografia aeriană în cercetarea habitatului	Expunere, Power Point, interogări, conversație	4
6. Hărți, grafică computerizată și programe de prelucrare a datelor topografice în cercetarea habitatului	Expunere, Power Point, interogări, conversație	4
7. Prospecțiile magnetometrice în cercetarea habitatului	Expunere, Power Point, interogări, conversație	4

Bibliografie

- Bonte, Pierre, Michel Izard (coord.), *Dicționar de etnologie și antropologie*, București, 1999.
- Butură, Valeriu, *Etnografia poporului român*, București, 1968.
- Ducek, Benjamin, Peter C. Kroefges, "From Points to Areas: Constructing Territories from Archaeological Site Patterns Using an Enhanced Xtent Model", în A. Posluschny, K. Lambers, I. Herzog (ed.), *Layers of Perception. Proceedings of the 35th International Conference on Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology (CAA)*, Berlin, April 2–6, 2007. Koll. Vor- u. Frühgesch, 10, Bonn, 2008, p. 245-251.
- Earle, Timothy, Michael J. Kolb, "Regional Settlement Patterns", în Timothy Earle, Kristian Kristiansen (ed.), *Organizing Bronze Age Societies: the Mediterranean, Central Europe, and Scandinavia compared*, Cambridge, 2010, p. 57-86.
- Earle, Timothy, Kristian Kristiansen, "Organising Bronze Age Societies: Concluding Thoughts", în Timothy Earle, Kristian Kristiansen (ed.), *Organizing Bronze Age Societies: the Mediterranean, Central Europe, and Scandinavia compared*, Cambridge, 2010, p. 218-256.
- Mehrer, Mark W., Konnie L. Wescott (ed.), *GIS and Archaeological Site Location Modeling*, Taylor & Francis, 2006.
- Oltean, Ioana, *Dacia. Landscape, colonization and romanisation*, London, Routledge, 2007.
- Palmer, Rog, Irina Oberländer-Târnoveanu, Carmen Bem (coord.), *Fotografia aeriană în România și Europa*, București, 2009.
- Popa, Cristian Ioan, *Contribuții la preistoria Văii Sebeșului (I). Locuirile Coțofeni din zona deluroasă*, Bibliotheca Musei Sabesiensis, III, Alba Iulia, Editura Mega - Editura Altip, 2012.
- Popoiu, Paula, *Etnografie*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2007.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei se armonizează cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, printr-o pregătire de specialitate a masterandului în problemele arheologiei habitatului din România, și nu numai.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen	Examinare orală	70%
10.5 Seminar/laborator	Examen	Examinare orală	30%

10.6 Standard minim de performanță: Obținerea notei minime 5.
Asimilarea termenilor specifici, definirea arheologiei habitatului și a importanței acesteia.

Data completării
28.08.2023

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament
29.09.2019

Semnătura directorului de departament

Anexă la Fișa disciplinei (facultativă)

ANEXĂ LA FIȘA DISCIPLINEI

b. Evaluare – mărirea de notă

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.*			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	

c. Evaluare – restanță

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen	Lucrare scrisă	50%
10.5 Seminar/laborator	Referate, eseuri, proiecte etc.	Prezentare la seminar	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.*,**			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	

*Formulare orientativă

**Dacă disciplina are prevăzute ore de laborator trebuie prevăzute modalitățile de recuperare a acestora.